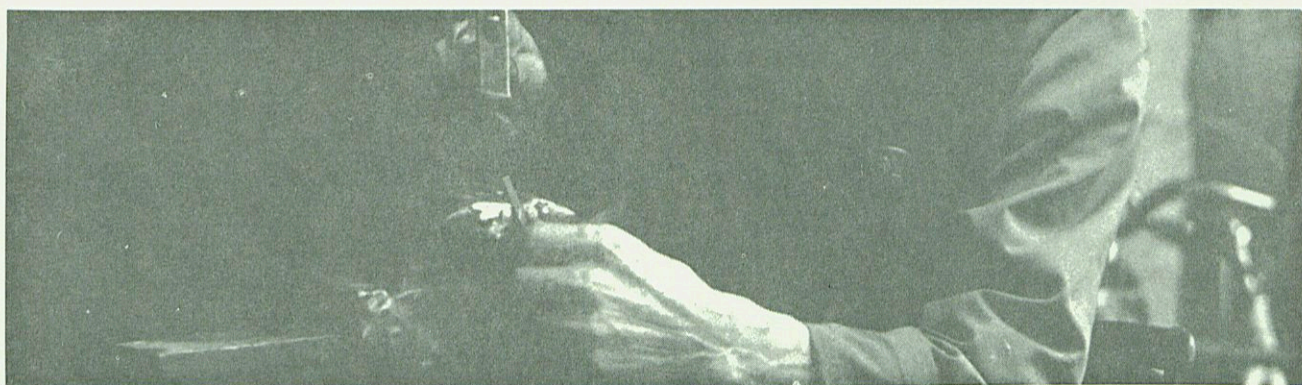

TALLAFERRO

REVISTA D'INFORMACIÓ I OPINIÓ VILATANA

Any 3 - N.º 13 - BESALÚ - Gener-febrer, 86

Editorial

Després de llargs temps de sentir-ne la necessitat i de fer-la palesa, per cert varies vegades a través de la revista «Germanor», la que fa uns anys ens va precedir, per fi ha esdevingut realitat una Biblioteca pública a Besalú. Esperem que sigui una bona eina en la dinamització cultural de la vila.

Però això no és tot. S'han fet els primers passos per a la creació d'un Museu Local. Ja hi han contactes entre l'Ajuntament i els Amics de Besalú, els quals cedirien un local i unes quantes peces recollides al llarg dels darrers anys i que esperen ésser ordenades.

És una bona idea la de reunir en un local el nostre passat, de manera que nosaltres mateixos i els que ens visiten poguem tenir-ne una visió global, clara i senzilla. Ara bé, també seria molt interessant no limitar l'esmentat Museu a ser una visió històrica retrospectiva i recollir allò que de valuós hagi produït el nostre segle, o que pugui encara produir. La nostra història no pot deturar-se en els esplendorosos temps de l'Edat Medieval.

Ens referim, sobretot, a l'obra realitzada pels artesans de la nostra vila i que, malauradament, en la majoria dels casos, es va perdent al no tenir continuïtat. El cas més recent és la mort d'en Lluís Bach-Esteve, més conegut com en Lluís de ca l'Oca, veritable mestre de la forja i que no tindrà qui tiri endavant el seu treball. Bé és cert que trobarem testimonis del seu art a l'església de Sant Vicenç (canelobres), al Pont Vell (els ferros de la portalada)... però seria una llàstima no recollir-ne algunes mostres per a la posteritat en el Museu que es pensa crear.

I qui diu en Lluís de ca l'Oca podria igualment esmentar altres artesans i mestres d'oficis com el d'escloper, cisteller, broadores, basters... Alguns d'aquests oficis han estat definitivament superats pels temps i les circumstàncies com poden ser els casos dels perellers, paraigüers, llauners..., però n'hi han d'altres que encara te-

nen futur i més en el nostre poble amb una vida turística activa. És quelcom a tenir en compte: la de revifar els oficis i treballs artesanals viables i amb arrel local, i no solament aquests, sinó intentar-ne de nous com podria ser el cas de la ceràmica. És qüestió d'imaginació, empena, inspiració i gust per crear.

No es tracta d'uns treballs que puguin enriquir, però sí donar sentit a una vida en un temps marcat per la pressa, per la monotonia, l'anonimat, el treball en cadena... A part d'això deixariem una empremta d'aquest nostre segle en la història de Besalú.

ÍNDEX

<i>Editorial</i>	1
<i>Pàgina literària</i>	2
<i>Temes de salut pública</i>	3
<i>Parlem de teatre</i>	4
<i>Informació municipal</i>	5
<i>Homenots</i>	6 i 7
<i>L'escola informa</i>	8
<i>Informació local</i>	9, 10 i 11
<i>Còmics</i>	12

NOTA: «Tallaferro» no es responsabilitza necessàriament de l'opinió que expressin els articles signats.

QUAN L'HIVERN ARRIBA AMB LA PRIMAVERA

Tals moments dins el teu pit,
et revé... ja passaran,
però l'angoixa que com un cuc
et forada camí,
ningú treurà, no esperis a demà.

Avui, és el segon
que mancava en el teu rellotge,
aquell encert temps
que senties divagar...
Però les campanes no et porten
el missatge,
sols una veu dolça o tremolosa
dins la petita rodona,
marcarà l'hora on es para el cuc...
ja sense alà.

Vale

VOLDRIES

Voldries assabentar-te
Dormint sota la foscor de la nit,
plorant per la lluna minvant, que sagna,
desitjaries trobar de l'amor el seu sentit.

Voldries obrir de la terra, ses entranyes.
Esbrinar el gest entre la boirassa.
Reconèixer aquelles passions estranyes.
Viure intensament, sense aturar-te.

Tornar a sentir, dintre teu, el miracle de la vida.
Alçar-se de la terra, malgrat l'aprensió del cop.
Veure com la il·lusió, avui et crida.
Escopir al vent, la força del teu mot.

Vols assabentar-te de tantes coses!
Que quan moris;
encara et queda un fragment d'esperança.

«Félix the cat»

FERRER D'ART

A en Lluís Bach-Esteve

Repica i repica
que's l'art del ferrer.
Vetllant la fornal
el foc que s'abranda
penetra i estova
les barres d'acer.

Les mans renegrides
i el rostre colrat
repica l'enclusa
trenant dugues vigues
com cabells d'infant,
tot fenes filigranes
de ferro brodat.

L'espatlla caduca
es plega amb el temps
i on les mans
no arriben,
hi posa el cap.

Espurnes de savi
esquitxen la pell.
Les ombres caminen
per tots els racons
de la rebotiga.

Ès jove i fa d'avi,
de pare i de nen.
S'enterra per vida
en gàbia d'aucell
i enfila la glòria
d'un poble molt vell,
que ell apadrina
i en fa el seu fillol.
El cuida i el mima

fent-lo conèixer
a tota la gent
i la seva història
com peça antiga
forjada en ferro
i pintada d'or vell
és compartida
per grups forasters
qu'envolten el món.

Tant els meravella
el to màgic
de les seves paraules,
com la bruixeria
de l'acer pacient
que's cargola
gloriós i tràgic
com litúrgia fosa.
Martellejat,
pren bella forma
doncs, capriciosament
es conforma
el ferro roent,
un cop adormit.

Tot d'una es desperta
esglaiat per l'aigua redemptora
i freda

que l'ha enfortit.
I queda la peça
de vellut suau,
com joia preuada,
també presonera
de les seves mans.

Francesc Ventura i Siqués

Besalú, 14-2-86

L'AVENTURA DE LES FULLES

Era primavera. Els ocells cantaven i reien mentre feien el seu niu.

Començaren a sortir les primeres fulles. En un pomer, d'un petit berró, va brotar-li una fulla perfecta. Li varen posar el nom de BONICA.

BONICA era molt bondadosa. Jugava amb les seves companyes, les ajudava quan calia i reien totes plegades. Però no sa-

bia la desgràcia que havia de passar. Per això no es preocupava de res, fins que una de les seves companyes caigué de l'arbre... i es morí.

Ella es posà molt nerviosa... El pomer li digué el que passaria a la tardor.

En saber-ho, va dir que mai ho consentiria. Va cridar a totes les seves companyes del bosc i van marxar totes plegades cap al país de les fulles. Allà mai no en moria cap.

A la primavera, però, tornen a aparèixer pertot el món. Vet aquí perquè no hi han fulles ni a la tardor ni a l'hivern.

Antoni Garcia i Sánchez

Pom
de
flors

SEMPRE HI HA OCASIÓ PER A...
UNA FLOR.

i també palmes i palmons per al Ram.

Representant HOMCARE

Adreceu-vos a:

MARIA BOSCH I GAYOLÀ

Abat Zafont, 2 - Tel. 59 02 05 - BESALÚ

TEMES DE SALUT PÚBLICA

Farmacíola casolana

- El millor desinfectant és l'aigua i el sabó.
- S'han de guardar els medicaments a l'habitació dels pares i no a la cambra de bany.
- Els nens petits no han de veure prendre cap medicament als pares (es pensen que prendre una aspirina és el normal).

- *Pot de gases.
- *Esparadrap.
- *Tirites.
- *Antisèptic (H₂O oxigenada, alcohol o iodós).
- *Antisèptic bucal.
- *Antièrmics per a grans i petits.
- *Analgèsic per a grans i petits.
- *Pomada per cremades.

Neteja i higiene personal

- *CABELLS. Destacarem els cinc punts més importants dins del que és dutxa diària, que a l'hivern pot ésser en dies alterns.
  - Cada persona necessita un tipus de xampú.
  - Cada persona necessita un ritme de rentat diferent.
- *GENITALS:
  - S'ha d'ensenyar als petits a rentar-se bé els genitals.
  - Es necessita una freqüència a l'estiu, cada dia i a l'hivern pot allargar-se el ritme.
- *MANS:
  - Cada vegada que es va al water.
  - Abans de cada menjar.
  - Sempre que es toquin productes tòxics o semi-tòxics.
  - Les ungles mereixen una cura especial, ben netes sempre i tallades rectes.
- *PEUS:
  - Ungles sobretot tallades rectes.
  - Vigilar rascades i lesions, perquè s'infecten sovint.
- *DENTS:
  - Si es pot, a més de després de cada menjar, abans d'anar a dormir i a l'aixecar-se.
- NOTES:
  - Cada membre familiar ha de tenir la seva pròpia tovallola de bany, incluint els petits i tot.
  - Netejar molt bé els sanitaris (lleixiu).

Pediculosis (polls)

- Quan els mestres diuen que hi han polls a l'escola, s'han de tractar tots els nens.
  - S'han de revisar els caps dels nens.
  - Per un nen que en tingui ja hi ha contaminació.
  - Les «cuques» també representen infecció encara que no es vegi el poll viu.
- *LES LOCIONS són més efectives:
  - Si no es renta el cap abans.
  - Si no s'asseca.
  - S'han de posar de 12 a 24 h. abans de rentar el cap.
- *ELS XAMPÚS:
  - S'han de deixar 5 minuts al cap abans de rentar.
  - Després es renta el cap.

Primeres cures

- *CAIGUDES:
  - Rascada: netejar amb aigua i sabó fins que hi hagi crostra.
  - Tall: Netejar amb aigua i sabó. Si hi ha hemorràgia, agafar una gassa estèril i comprimir la zona afectada. Després veure si cal suturar o no, hi han sis hores de temps abans de cosir-la, si s'escau.

-Després d'un truc al cap, s'ha de vigilar si hi ha hagut pèrdua de coneixement, en aquest cas, cap a l'hospital. Si no ha perdut el coneixement i el truc no ha estat fort, només caldrà vigilar-lo per alguna persona gran. Si ha estat fort, portar-lo immediatament al metge.

Ofegament per aigua

- Estirar sobre superfície dura.
- Netejar boca i nas.
- Massatge cardíac i respiració artificial. Per cada 4 massatges cardíacs s'ha de fer 1 respiració artificial.

Cremades

- Primer aigua freda a raig d'aixeta.
- No rebentar les butllofes.
- No posar robes adherides.
- No posar-hi cap pomada ni ungüents si no s'ha consultat el metge.
- Hi han tres tipus de cremades: 1er. grau, només queda vermell. 2on. grau, vermell amb butllofes. 3er. grau, quan ha cremat tota la gruixudària de la pell, agafa un to blanquinós si és neta.

Intoxicacions

- S'ha de produir el vòmit donant abans 2 gots d'aigua o de llet.
- Menys tòxics corrosius (lleixiu, sosa), tòxics petrolífers (gasolina, petroli...), si el nen està en coma i/o amb convulsions.
- Després a l'hospital.
- Intentar agafar una mica del vòmit expulsat i dur-lo a l'hospital.

Cossos estranys empassats

- Si el nen respira o parla, no fer cap maniobra i anar al metge.
- Si no respira, fiqueu-lo cap per avall i colpegeu l'esquena. També va bé prémer l'entrada de l'estòmac amb el puny.

Electrocució

- Tallar l'electricitat si és possible; si no, aïllar-se sobre cadira de fusta i estirar l'electrocutat.
- Massatge cardíac més respiració artificial si no respira.
- Si hi ha cremades, igual com en les altres.

Arma de foc

- S'ha de dur a l'hospital.

Mossegada per animal

- Netejar molt bé la ferida amb aigua i sabó.
- Porteu-lo al metge.
- Avisar el veterinari i l'amo de l'animal.
- Si és per serp verinosa o escorpió, sense que la persona mogui el membre mossegat porteu-la a l'hospital. Mentre el traslladeu, apliqueu immediatament un garrot, que ha de deturar o retardar la circulació venosa però no l'arterial. El membre no ha de quedar pàl·lid, exsangüe, ja que això produiria falla de circulació a l'extremitat. Si no se sap ficar un garrot, feu un embenat estret que inclogui la zona mossegada i arribi a l'arrel del membre.

M.ª Rosa Vilar, metgessa

PARLEM DE TEATRE!

AL VOLTANT DE LA TAULA

Després d'haver tingut dos magnífics professionals en el número propassat, tornem a reemprendre la roda dels nostres afeccionats. Encara que senzills afeccionats, hi posen tot el cor i la seva simpatia que és molta. Junt amb l'esforç que mai regategen per fer gaudir el nostre públic.

Avui tenim l'Imma i en Pere.

L'Imma Bisbal i Bautista:

Molt franca, d'esperit inquiet, gairebé rebel. Dinàmica com la seva joventut. Alegre a carta cabal i amb moltes ganes de viure.

El seu hobby: Anar de compres.

El seu plat preferit: la cuina francesa.

Bé... podem dir que és tota una dona dels temps actuals.

En Pere Blanch i Casademont:

Tot ell resumeix senzillesa, una senzillesa que atrau com un poderós imà. En la plenitud de la joventut. Ben plantat, amb do de gents, amb una conversa amena, jovial per naturalesa, té moltes qualitats, com també moltes admiradores.

El seu hobby: si pogués, anar a pescar i la fotografia.

El seu plat preferit: Tota mena de pastissos.

En Pere podria ésser l'eterna joventut.

IMMA

1.- Quina època de l'any t'agrada més: *L'estiu, la claror, les flors i el cant dels ocells.*

2.- Què significa la nit de Cap d'Any per tú? *Per mi no té un significat especial, m'agrada solament en un caire familiar.*

3.- Explican's el teu menú preferit de Nadal. *Llagosta a l'americana i pastissos de can Surroca.*

4.- Quins són els perfums que més t'agraden? *La colònia natural, especialment les colònies fresques i d'aroma suau. Per ocasions especials Eau de Rochas.*

5.- Com a dona, t'agrada sentir-te centre d'atracció o t'agrada més passar desapercebuda. *M'encanta ésser centre d'atracció, sempre de la vida.*

6.- Quin privilegi t'agradaria tenir? *A part d'ésser la dona del meu home i la mare de les meves filles, ésser alta i prima.*

7.- Què vares sentir la primera vegada que vares fer teatre? *Molts ner-*

vis i molta angúnia, però molta satisfacció a l'hora d'ésser a dalt l'escenari.

8.- És feliç la gent famosa? *No, gens ni mica, tenen infinitat de problemes.*

9.- Pots definir-me què és la sexualitat? *És una sensibilitat que se sent a l'estar prop d'una persona amb la qual t'agrada relacionar-te.*

10.- Què és art per tu? *És tota aquella cosa que es crea a la ment d'una persona i que es pot exterioritzar de moltes maneres.*

Sinceritat i joventut, quin tresor!

En PERE

1.- Què ha representat per tú l'any 1985? *Una millora de relacions socials.*

2.- Com veus el teu futur? *Intentant millorar el meu passat i retificar els errors, amb esperit de superació.*

3.- Què en penses dels polítics? *En primer lloc penso que la política és per els que en viuen i els polítics que siguin conseqüents amb les seves idees, són de respectar, sempre i quan les defensin.*

4.- Què representa la nostra entrada al Mercat Comú? *En principi hauria de representar una millora de vida, donat que tenim possibilitats de millorar les relacions amb totes les nacions, tant en caire social com econòmic.*

5.- De quina manera milloraries la nostra democràcia? *Essent més conseqüent, els diferents partits polítics amb les seves promeses electorals i intentant millorar tant el sistema de llibertats com el de nacionalitats.*

6.- Com definiries a les dones? *Com la parella ideal de l'home.*

7.- Quin pentinat prefereixes per una dona? *El que destaquí més les seves faccions naturals.*

8.- Què opines del nostre teatre? *És un teatre d'entreteniment i que dins el nostre grup ha arribat a fer companys una sèrie de gent que per circumstàncies que porta la mateixa vida, potser no s'haurien relacionat.*

9.- El teu pensament de l'homosexualitat? *L'homosexualitat la veig com una desviació de l'estimació, ja que va dirigida a un mateix sexe. El que no faré mai és criticar-la.*

10.- La virtut que més t'agrada de les persones? *la sinceritat i la bonhomia.*

Quina companyia la teva!

Claqueta 16 informa:

Per al coneixement dels socis i públic en general, Claqueta 16 informa que en començar aquest any es va deixar de projectar pel·lícules com es venia fent els darrers mesos, la qual cosa ja tothom deu saber.

Les causes primordials són diverses, però el fet de no disposar de les condicions més escaients per veure una pel·lícula degut sobretot a la manca d'acondi-

cionament de Sant Julià per fer-hi actes d'aquest tipus a l'hivern, és potser lamés angoixant, car no es pot demanar a la gent que resisteixi dues hores enfredolcada.

Davant aquest fet, Claqueta 16 es va plantejar la situació i va decidir no passar la quota de renovació als socis i esperar el bon temps en que confiem poder superar els inconvenients actuals i tornar a gaudir de les projeccions nor-

mals, així com del cinema al carrer a l'estiu que organitzem ensem amb l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament i l'Associació de Pares de l'escola pública. Al mateix temps també esperem poder fer tot un seguit d'activitats relacionades amb el món del cinema.

Demanem la vostra col·laboració davant d'aquest fet i us agraïm la col·laboració.

Tomàs Grau, president

llibreria
Capellades

papereria - impremta - objectes escriptori - joquines

Av. Pres. Companys, n.º 5 - Tel. 59 07 90-BESALÚ

PEIXATERIA FRIGOLA

Peix fresc i congelat.

c/. Ganganell, 16 - Tel. 59 00 80 - BESALÚ

c/. Major, 16 - Tel. 57 01 67 - BANYOLES

INFORMACIÓ MUNICIPAL

Treballs a Can Tenes

Per part de la brigada d'obres s'estan portant a terme, tal com ja havíem informat, les obres d'arranjament de can Tenes. Actualment el teulat ja és acabat.

Treballs a l'alberg Casal dels Joves

Igualment per la brigada municipal, i paral·lelament a les obres de can Tenes, s'està treballant a cal Campaner. La construcció dels lavabos, la cuina, i d'altres dependències, són les previsions més immediates.

Vorera de Racolta

Ja és quasi acabada la primera fase d'obres de la vorera de Racolta; només falta, per acabar aquesta fase, la construcció d'un mur de contenció al costat de can Banal i la instal·lació dels llums restants al costat del grup del Mont i al costat del Capellades

Evolució de la població de Besalú

Tal com podem comprovar en el quadre de dades següent, Besalú ha estabilitzat la seva població en els darrers tres anys, cosa en principi positiva, ja que quasi tots els municipis de la comarca i en general del país, l'han disminuïda. Només falta una petita empenta i arribarem als 2.150 habitants.

Any	Total habitants		Naix.	Defunc.	
	Total hab.	Homes			Dones
1965	1.604	792	812	14	12
1966	1.927	811	816	30	18
1967	1.661	827	834	24	10
1968	1.682	839	843	23	12
1969	1.724	867	854	30	18
1979	2.077	1.011	1.066	32	24
1981	2.091	1.011	1.080	14	14
1982	2.115	1.021	1.094	16	18
1983	2.142	1.037	1.105	16	21
1984	2.141	1.033	1.108	12	13
1985	2.141	1.039	1.102	17	18

Situació actual del cens: 2.141 habitants.

Llicències d'obres

Durant l'any 1985 s'han concedit 105 obres menors i deu obres majors. O sigui que es demostra una estabilitat respecte a 1984, en què foren vuit les obres demanades i 158 les menors. Cal dir que el que marca més la pauta de la construcció són realment les obres majors.

PROGRAMACIÓ DE RÀDIO BESALÚ EN ELS MESOS DE FEBRER I MARÇ

DIJOUS:

Nit de 9 a 12: «Double you one». Un programa de varietats conduït per en Sebastià Sánchez.

DIVENDRES:

Nit de 9 a 10: «Esquí total», un programa d'esquí conduït per en Joan Reixach, en Toni Matamala, en Jaume Guix i en Marian Cuengo.

De 10 a 2: «Viure la nit», el magazine de la nit del divendres, un programa realitzat i portat per en Jesús Garcia.

DISSABTE:

Tarda d'1 a 3: «Magazine d'una a tres». Un programa conduït per en Narcís Gironell i l'Àngel Sánchez.

De 3 a 5 el programa musical «Tutifruti», conduït per en Joaquim Bartroli i en Joan Bosch.

De 5 a 6: programa dedicat al món del motor.

De 5 a 7: «Llum verda» amb les últimes novetats discogràfiques del moment i la llista dels millors de Ràdio Besalú. Un programa conduït per en Francesc Masoliver i en Jesús Garcia.

De 7 a 8: «Els reporters», un programa d'entrevistes i comentaris sobre notícies del nostre poble, conduït per en Miquel Àngel Mateos.

Nit de 8 a 2/4 de 10: el programa «Ferro colat», una hora i mitja de música heavy, conduïda per en Jesús Banal i Ricard Serra.

De 2/4 de 10 a les 10: «El safareig», amb xafareries i ràdio-novel·la dirigit per en Joan Reixach i Salvador Garcia.

De 10 a 2/4 de 12: «Parèntesi: Besalú», un programa sobre els problemes del nostre poble, dirigit i realitzat per en Toni Matamala i en Joan Reixach.

De 2/4 de 12 a 1: «M-Rotte'n...», un programa contracultural realitzat i dirigit per en Salvador Garcia, en Sebastopol, en Joaquim Bartroli i l'espurna rockero-telefònica.

DIUMENGE:

Migdia de 12 a 1: «Sardanes» un programa de sardanes realitzat per en Joan Grèbol i en Francesc Masoliver.

De l'entrevista feta a Lluís Bach-Esteve per «El Xerraire», revista de la nostra escola, i que es va publicar en el seu número 8 corresponent al juny de 1983 i el títol de la qual era: LA HISTÒRIA DEL BESALÚ MEDIEVAL. En ella en Lluís feia una ràpida pinzellada a la història, vida i art del Besalú medieval.

«I ara per acabar, què ens voldria dir a tots nosaltres?»

«Com hem escoltat, el nostre poble va posar el seu gra de sorra per tal que Catalunya fos un país capdavanter dins el món mediterrani i europeu; no com ara que anem darrera d'Europa.

Aquí a Besalú, hem tingut homes, els que us he dit i altres d'èpoques posteriors com el Pare Pujiula, per exemple, que han enlairat el nom de la nostra vila pertot arreu.

Jo us convido a lluitar amb sacrifici, a posar-hi el coll i a intentar que tornin a sortir d'aquest poble homes i dones cultes i savis. Un bon professor us ensenyarà potser molt, però per damunt d'això, us heu d'esforçar i perfeccionar vosaltres mateixos.

Jo, que ja tinc 71 anys, he fet tots aquests ferros i he creat amb el meu esforç i la meua intel·ligència. El meu pare m'ensenyà a treballar, però jo m'he hagut d'espavilar.

Si us pogués donar la meua memòria, que és el millor que tinc, creieu que us la donaria, perquè em sobrepasseu en coneixements».

Tallaferro

El ferrer del carrer de Tallaferro

Es fa difícil opinar d'una persona qualsevol quan la circumstància de la seva desaparició és tan recent que te'l fa massa present a la memòria. El fet de la mateixa proximitat de la desaparició (massa ràpida perquè t'hi acostumis fàcilment), és com una cortina que t'impedeix donar-te compte de tal com és la realitat.

Sempre el tenim present en un caire determinat. O en més d'un quan, com aquest cas, el podem examinar en aspectes diferents.

De sobte sembla que el que més ens ha cridat l'atenció és el de l'artista. Potser perquè la majoria de la gent és així com l'ha conegut últimament, encara que no fos aquesta l'última cara de la seva personalitat que ens mostrà.

Primer era un excel·lent manyà. Treballava el ferro amb aquella difícil facilitat que solament es dona en aquelles persones que ja porten dins aquell rampell que els ha de sobresortir. Una qualitat que no es manifesta així de sobte, sinó que necessita la força d'un sotrac qualsevol per a donar-se a conèixer.

Passant els anys es posen més de relleu les excel·lents condicions que tenia de forjador. Juga amb el ferro i li dona ocasió de posar de relleu tota la bellesa que en les seves diferents formes pot arribar a assolir. El mateix fa una obra de creació personal que dona vida a la idea concebuda d'un dibuixant creador.

A casa nostra en tenim moltes manifestacions en llocs públics. Mirem solament els fanals d'enllumenat públic en la part antiga; o els ferros que guarneixen les portes del Pont Vell, tant la que pot obrir-se com la que està fixa; o els canelobres de l'església parroquial de Sant Vicenç, tant els del presbiteri com els de l'altar de la Mare de Déu dels Dolors o del Santíssim; o el bonic i lleuger faristol de les lectures, o els canelobres de l'església de Sant Pere o les reixes que es troben en algunes cases.

Tot això és obra de l'artista que en Lluís portava a dins. Per no assenyalar més que el que hi ha a la vista a la mateixa vila.

Que de canelobres, reixes, atuells de vora del foc, fanals, làmpares de creació pròpia, cendrers, espelmatòries, etc... n'hi han d'escampats per tota la comarca i també per la regió i la nació i fins i tot per Europa, a mans de gent que venia per motius d'excursions i vacances, arribava a la nostra vila, la coneixia sovint acompanyats per ell i s'enamorava de la vila i de l'obra; feien encàrrecs que recollien en anys posteriors, mentre saludaven a l'amic, li

feien coneixença de nous amics que acudien amb ells, li demanaven que els acompanyés en aquella nova visita... per a acabar fent nous encàrrecs que en Lluís prometia fer-los-hi si la salut li permetia.

I és a partir de llavors que podem considerar en Lluís com a «promotor» de la vila de Besalú. A desgrat seu, potser, però ell atrau gent a Besalú, primer com a bon artista i més tard com a guia i com a mestre. Gràcies a ell són moltes coses més de les que explica una guia oficial.

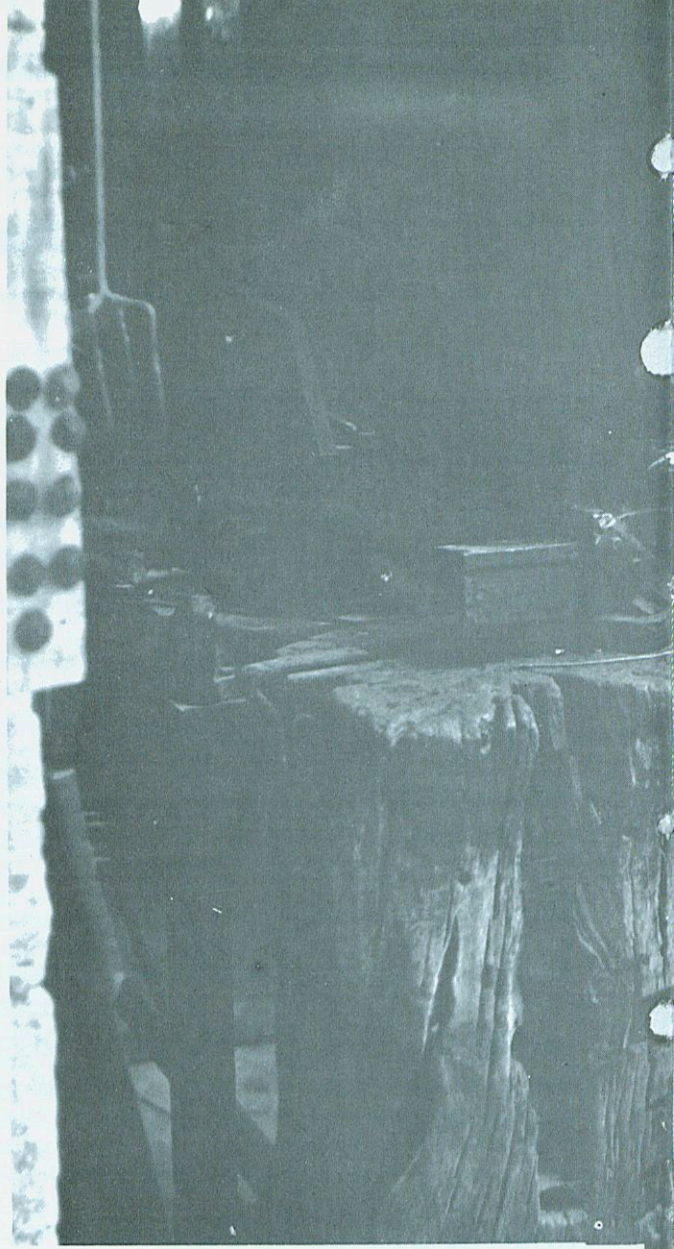
Anècdotes, costums, carrers i racons tenen una gràcia diferent. Però els acompanyats gaudeixen amb aquest particular entendre la vida i els detalls de cada cantó, de cada edifici.

I també vénen excursions de col·legis. I en Lluís encoratja els alumnes a aprendre i a treballar, a no deixar-se portar per la desgana i el vici perquè, a fi de comptes, ells i no ningú més seran els que en pagaran les conseqüències. I els petits el paguen amb la seva atenció i els grans agraint-li l'ajut que suposa la seva bona intervenció.

Llàstima que no hi hagi un continuador de l'obra de l'artista. Quan hom li demanava perquè no tenia aprenents, solia contestar: «Forjar és un ofici brut, lent i pesat. A la gent jove, particularment, els interessa un ofici fàcil d'aprendre, que no embruti gaire, que no sigui cansat i que porti bons i ràpids beneficis».

I totes aquestes coses no les porta un ofici que exigeix constància, esforç i molteshores de fer experiències abans de que et surti una obra que t'agradi a tu mateix, que interessia la gent i que l'atregui fins a l'extrem que et pugui portar beneficis.

Josep Duranton

De l'entrevista feta a Lluís Bac-Esteve i Auguet, i publicada per «Presència» n.º 680, any XXI (3-3-85):

—En una de les mans flameja un diploma groguenc... Aquest document... què representa per a vostè?

Aquest document representa que jo vaig ser el promotor de muntar l'Associació de Besalú, i forem dos. Jo i en Francisco del Pozo, que és el pare de l'actual secretària d'Amics de Besalú.

...fixi's que podia anar a tres llocs diferents a establir-me. I he volgut quedar-me a Besalú, on porto quaranta o cinquanta anys marginat.

—Marginat, diu?

Del poble, de la gent. I no es pot dir, això, perquè no vull faltar a persones que aprecio molt, eh?

—Digui'm una cosa, senyor Lluís. Aquest ofici...

És una llàstima que s'hagi perdut! Que la persona, la persona que estima l'art, no pensa en els diners! I fatalment, aquesta persona avui no existeix, m'entén? Jo, quan enceto un treball, no penso en el que puc comptar ni d'allò... eh? Estic de cares al treball!

—D'on li nasqué la vocació per aquest tipus de treball difícil, no sempre prou agraït, i fins i tot malsà?

Ui, fill meu! Pensi que ja amb el meu pare, fèiem les rodes dels carros, aquí a la carretera... i s'havia de fer el foc per ferrar les rodes. I en aquell temps no hi havia matemàtiques com el tres, catorze, setze, que donava la circumferència per la roda de fusta...

HOMENOTS

Per en Lluís Bach-Esteve i Auguet

Benvolgut Lluís:

Som els de la revista Tallaferro, recordes?, aquella que malgrat sortir cada dos mesos, a vegades tampoc t'arribava.

Com passa gairebé sempre, hem tornat a fer tard. No hem estat a temps de poder dedicar-te les planes dels homenots, perquè ens has deixat (tot i que n'hi ha que tot just ara se n'adonen que haves de sortir-hi).

No podem fer-te les preguntes, però intentarem fer un comentari amb aquelles preguntes de les que en coneixem les respostes.

Vares néixer el mateix dia que ens vares deixar, però amb 74 anys de diferència. De la teva infantesa per aquest poble, pocs records ens queden, si no fos per la imatge d'un Besalú per desenvolupar, que poc tenia a veure amb aquest que tenim ara; on les gents eren més solidàries i més obertes i on no es mirava tant per un mateix com pels altres.

Sols per anunciar-ho de passada, podríem dir que vares estar treballant de mecànic a diferents empreses de Besalú i que fins i tot vares provar sort a Barcelona, però el poble tira molt i vares tornar per quedar-te definitivament a casa.

Aquí, amb el teu talleret de bicicletes, motos, eines... i més endavant amb la forja et vares donar a conèixer arreu. Tot i això, hem de reconèixer que si bé molta part del mèrit era teu, la teva salut no t'ha permès mai fer totes les feines i sempre tenies algú que t'ajudava; primer fortien els teus nebots, després en Sidru, més tard el teu nebot polític, aprenents... fins que et vares quedar sol.

Dels teus treballs en guarden records la gent de Besalú, però sobretot aquesta gran massa de turistes que venen a Besalú per conèixer el poble, marxaven amb moltes ganes de tornar per a poder xerrar altre cop amb tu i veure com els ferros agafaven les formes definitives sobre l'enclusa i mercès als cops de martell.

A fora, des d'Israel fins als Estats Units et recordaran per la teva paraula fàcil, els teus treballs de forja i les teves idees, que malgrat no tenir gaire ressò aquí, varen fer venir moltes persones a parlar amb tu. Aquí ens queden els teus canelobres de Sant Vicenç, els ferros del pont, panys, llums, claus... Amb tu marxà l'últim artista del poble, sols ens queden els records i les obres.

Vares marxar i pocs es varen acomiadar de tu, millor, també en vida poques eren les persones que creien en tu pel que eres, moltes ho feien per interessos o per conveniències. Sabem que te n'adonaves compte i per això eres com eres i tenies el caràcter que tenies amb segons qui.

Lluís, malgrat no hi siguis, no ens has deixat, els qui et volíem, el poble (pedres, carrers... no les persones), ens parla de tú cada casa, cada recó, cada monument, treball, llibre... porta una part teva. Tu tenies una cosa que no pot tenir tothom...

L'ESCOLA INFORMA

Tothom sap que l'escola és responsable no solament de la instrucció dels seus alumnes, sinó que també ha de procurar per tots els mitjans de fomentar la incorporació a dins la vida escolar de totes aquelles qüestions que faran que un altre dia els infants d'avui es puguin desenvolupar a la vida amb unes conductes positives i equilibrades.

És en aquest sentit que procurem que des dels primers anys els infants vagin incorporant en la seva manera de ser i de comportar-se uns hàbits i unes actituds sanes.

Una d'aquestes actituds és la que els encamina i els relaciona amb la salut i amb la seva conservació. De fet, sempre el mestre s'ha preocupat juntament amb els pares dels alumnes per l'educació d'unes determinades qüestions relacionades amb la salut, com poden ser la higiene i la prevenció d'accidents.

Però no n'hi ha prou. No n'hi ha prou que en determinades circumstàncies se'ls dicti una mena de lliçó o se'ls donin unes instruccions concretes per sortir de les dificultats en què es trobin. S'ha d'acompanyar d'una sensibilització general i col·lectiva que els mostri a ells, els infants espectadors atentíssims dels nostres actes, quant necessària és aquella actitud i el convenciment que en tenim els adults.

Massa vegades donem instruccions als nens, les que siguin i de qualsevol matèria, i ells veuen que nosaltres no les complim! Quantes vegades diem que s'ha d'evitar tirar papers a terra i tenim uns carrers que fan vergonya; quantes vegades diem que no vagin esvalotats pel carrer i ells veuen que els grans de casa no respectem el pas dels altres i no cedim els seus drets; quantes vegades els diem que siguin ordenats i atents i...

La tasca d'educació per a la salut no és tasca exclusiva de l'escola. La família i les entitats que envolten el nen hi juguen un paper primordial. Hi ha d'haver un diàleg i una actuació conjunta que facin que el nen hi vegi una línia de conducta que no el desorienti.

Aquesta és al intenció que ha promogut que la revista escolar «El Xerraire» tingui com a lema principal «la salut a l'escola» i aquesta és també la intenció que ha lligat els esforços del claustre de professors amb la junta de l'Associació de Pares per organitzar una sèrie de trobades i col·loquis que girin entorn aquest tema.

El programa general que lliga aquestes xerrades és el següent:
24 de gener.- «Desenvolupament físic i psicològic dels infants i adolescents», a càrrec del sr. Alfons Martinell, de l'Ajuntament de Girona.

13 de febrer.- «Higiene personal, accidents, primeres cures i farmaciola a casa», a càrrec de la dra. M.ª Rosa Vilar.

7 de març.- «L'equilibri alimentari en el nen i en l'adult del nostre medi», a càrrec de la dra. Mercè Forest, adscrita al Gabinet Tècnic del Servei de la Salut Pública de la Generalitat de Catalunya.

10 d'abril.- «Prevenició i control de malalties» per la dra. Loreto Noguer.

Com ja és costum, totes les xerrades les anem realitzant en el menjador escolar.

Procurem que tot l'ambient que envolta el nen sigui favorable per tal d'aconseguir una vida més sana.

Resultats del Cross escolar

El passat 9 de febrer, uns quants atletes de Besalú vam anar a Vidreres al cross provincial de Girona.

Per què hi vàrem anar? A què va ser degut? Doncs mireu, és ben senzill. Com ja sabeu, a la comarca de la Garrotxa s'organitzen anualment una sèrie d'esports, entre ells el cross. Aquests cross s'organitzen durant tot l'any i després d'aquests, els atletes classificats individualment o per equips, van anar als campionats provincials. Tots els atletes que hi vam anar érem alevins, uns d'aquests masculins i els altres femenins.

Un cop allà, als Campionats Provincials vam quedar molt ben classificats, els nens primers per equips, els quals van guanyar una copa i les nenes segones, que també està molt bé. Va ser un cross força ben organitzat, ja que els atletes van poder veure el recorregut perfectament abans de la carrera. Com que vam quedar molt ben classificats, vàrem anar als Campionats de Catalunya.

Aquests campionats es celebraren el 16 de febrer. Competien totes les comarques de Catalunya, i per això, a l'haver quedat dels de la meitat, està molt bé. No va ser tan ben organitzat com els d'altres anys, ja que no vàrem poder veure el recorregut abans de la carrera, i a més hi havia una línia de sortida molt estreta. En general aquest any el cross escolar de Besalú ha estat veritablement aprofitós.

Però el fet de que només uns quants atletes de Besalú hagin pogut anar als campionats de Catalunya, no vol dir que els altres no en sapiguem, perquè potser l'any que ve ells hi aniran i faran quedar bé l'escola de Besalú.

Irene Bartrolí. 6è. curs

L'Esport escolar

En l'últim Tallafarro, el mes de desembre, informàvem de que les diferents competicions acabaven de començar o estaven en una fase intermèdia. Ara, finalitzant el mes de febrer, ja n'ha acabat una, el cross.

Durant el mes de gener es van celebrar els dos cross comarcals que faltaven d'aquesta temporada, amb unes classificacions prou bones per part de la majoria dels nostres atletes. Això va permetre que dos equips alevins, un de masculí i un altre de femení, foren seleccionats per a representar a la Garrotxa en el Campionat Territorial de Cross Escolar de les comarques gironines que es disputà a Vidreres el passat dia 9 de febrer.

I aquell dia vàrem tenir una gran alegria. L'equip masculí, format per Jordi Bala-teu, Sergi Fernández, Reyes González, Marc Juanola, David Pont i Pere Ventura es proclamà **Campió**, dins la classificació per col·legis. L'equip el formaven: Irene Bartrolí, Rosa Cabratosa, Mireia Dòsil, Violant Ortiz, Eva Ortega, Josep Richarte i Montse Sánchez.

El diumenge següent, tots aquests atletes van disputar a Sabadell el Campionat de Catalunya escolar de cross. La seva classificació, tenint en compte la qualitat dels altres atletes presents, fou prou satisfactòria: un 8è. lloc per a tots dos equips. Enhorabona a tots ells, i també als seus entrenadors.

Els dos equips de bàsquet continuen la competició. Els últims resultats han estat totalment favorables per l'equip aleví femení, que ha guanyat tots els partits disputats fins ara, 6en total. L'equip masculí, en categoria infantil, de 4 partits disputats n'ha guanyat 2.

Esperem que el nivell de joc vagi millorant i que l'entusiasme de la nostra mainada permeti d'arrelar aquest esport al nostre poble.

En el mes de gener, i després d'una llarga espera, va començar el poliesport. La Teresa Masó, ex alumna de la nostra escola, atleta destacada i actualment estudiant de l'I.N.E.F. («Instituto Nacional de Educación Física»), és la monitora dels nens i nenes que es varen apuntar per a realitzar les activitats programades.

Sembla que tot va molt bé. Potser mancarien més dissabtes per a completar la tasca iniciada. Veurem si de mica en mica es pot aconseguir.

La bona col·laboració d'entrenadors, pares, mestres i algunes entitats, va fent possible que l'esport escolar vagi endavant. Tot sigui pel bé dels nostres escolars.

La Comissió d'Esports de l'Escola Pública de Besalú

COMERCIAL

SENPAU

Moda per a petits i grans
a preus ajustats

Tabacs i alimentació

ALBERT CUEVAS

BESALÚ

Un oratori a Racolta?

Al final de la barriada de Racolta es troba completament derruïda una antiga església que temps enrera havia tingut la seva importància, i segons diuen els goïgs a la Mare de Déu de Racolta havia estat construïda per un capellà de Figueres dins la ruta de Figueres a Olot. Reconstruir-la avui és pràcticament inviable. L'ermita tampoc tenia un gran valor ni històric ni arquitectònic; i a més el lloc on està situada roman molt a la vora del cingle, pel que resulta del tot impossible la seva reconstrucció. No obstant, és un fet constatable que allí havia existit i que era lloc de peregrinatge; els vells de la població de Besalú encara recorden que el primer dissabte del mes de juliol s'hi celebrava un bonic aplec, hi anava molta gent. Per això dins de la barriada i des de fa tres anys es celebra la Festa en aquesta diada, bo i rememorant el record no massa llunyà de la diada de l'Aplec. Al mateix temps, a l'entrada de la barriada s'alça un modest pedestal de no massa bon gust per cert, amb una imatge de la verge al cim.

Potser, doncs, seria el moment de construir un petit oratori dedicat a la Verge de Racolta; precisament en el lloc on avui hi ha instal·lada la imatge.

És qüestió només que els veïns de la barriada ens ho proposem; justament la nostra barriada va demostrar abastament l'any passat l'esperit de treball i col·laboració, quan en motiu de les moltes gelades degudes al fort fred del gener del 85 varen malmenar bona part de les tuberies d'aigua de la zona.

Enfront els molts problemes que ocasionava el que el Patronat o altres institucions ens solventessin el problema, tots els veïns, uns quants diumenges del mes de maig i des de punta d'alba efectuaren les obres en el temps precís. I, cal dir-ho, amb l'ajuda de la Brigada d'Obres de l'Ajuntament, es solventà el problema i tot quedà resolt de manera satisfactòria; es canviaren les tuberies malmeses i es tornaren a cobrir. Per tant l'esperit de solidaritat i de solucionar els problemes de la barriada era en l'ànim de tots. Àdhuc les despeses que això comportà foren subsànades de manera satisfactòria, de manera que cap veï hagué de desembossar cap quantitat per arranjar el problema. També volem manifestar l'agraïment a Àrids Font que ens deixà la maquinària i ens donà la sorra.

Per què doncs no hi posem el coll tots plegats i construïm un oratori a l'entrada de la Barriada?, substituint així aquella estranya columna. La patrona de la nostra Barriada tindrà un emplaçament mésdigne, alhora que magnificaria l'aspecte de l'entrada de Racolta. I potser intentant perfeccionar l'obra al costat mateix d'aital oratori, podria instal·lar-se un banc i una petita font; lloc on sens dubte, primordialment els capvespres d'estiu, seria bo de fer-hi un tomb i seure a labancada en un clima de relax i repós.

La idea és llençada públicament. Intentem entretots fer-la realitat.

Robert Roqué

GERMANDAT DE DONADORS DE SANG

El propassat dia 1er. de febrer, hi havia extracció de sang. No va poder fer-se degut a la forta nevada que va deixar les carreteres intransitables moltes hores i durant alguns dies era tota una aventura circular per elles.

Els telèfons tampoc funcionaven i fins el mateix dissabte al matí no van poder comunicar que se suspenia l'extracció fins a nou avís. Es va fer córrer la veu seguidament; per mitjà de les botigues i de molts simpatitzants que s'avisaven els uns als altres. Una ajuda molt valuosa va ésser la nostra emissora local Ràdio Besalú, que ràpidament se'n féu ressó i va emetre per les ones la notícia de la suspensió.

El dilluns dia 3, van avisar novament que es podria fer el proper dissabte dia 8.

Seguidament es va penjar de nou la pancarta. Es va passar nova propaganda i una altra carta a tots els donants de sang, avisant del nou dia.

Malgrat tota aquesta sèrie d'inconvenients: l'ajornament va escaure's el dissabte dia 8 la festa de Carnaval, amb les disfresses de la mainada i xocolatada a la tarda i amb una gran majoria de jovent preparant-se per les comparses de la nit, l'extracció va ésser tot un èxit.

Es van realitzar 85 extraccions de sang, i foren moltes les persones que amb tota la bona voluntat per fer-ho van venir a donar-ne i no va poder ser

per no tenir la pressió en bones condicions, o massa alta o massa baixa, i quatre o cinc persones que al venir hi havia molta gent i no pogueren esperar-se degut a les seves ocupacions.

Sort que van venir amb sis «camilles» i tres infermeres, que les altres vegades venien amb quatre i dues respectivament. Des de que van obrir a les 5 de la tarda fins a les 9, continuament hi va haver gent esperant. Van acabar a les 9 del vespre.

Com a delegat de la GERMANDAT DE DONADORS DE SANG, deixeu-me dir-vos que en aquesta extracció hi van haver-hi moltes coses positives. En primer lloc i potser la cosa més important, sota el meu punt de vista, és que per un bon nombre de donants era la primera vegada. Entre ells força jovent, cosa que diu molt en favor d'aquesta joventut que quan vol sap ésser tan ferma.

En segon lloc la magnífica col·laboració que he trobat amb tothom com a nou delegat. La gent s'ha sentit motivada per una causa tan noble i desinteressada i tothom s'ha fet ressó de la donació.

Cal agrair als claustra de professors la seva ajuda tan important com és deixar els menjadors escolars (lloc ideal) per fer l'extracció i al director en particular el tenir la gentilesa d'anar unes hores abans a posar en marxa la calefacció. Amb aquells dies de fred fou molt d'agrair per tothom qui va haver d'esperar-se, trobar un local calent en el que no es feia llarga l'espera.

I en últim lloc he trobat l'ajuda, magnífica ajuda, d'aquest senzill però ferm jovent de Ràdio Besalú.

Tres setmanes abans vaig anar-hi perquè emetés sin una carta especificant les donacions d'aquest any i després missatges que motivessin la donació.

Per la seva part tot han estat facilitats i en tots els diferents programes que es realitzen i han col·laborat.

Amb això demostren que la vida no és solament música, acudits, concursos, entrevistes, notícies, intercanvis... sinó que també hi ha un esperit d'entrega envers el pròxim, cosa que tots podem fer; qui d'una manera qui d'una altra. En aquest cas donació de sang.

Qui sap si sense saber-ho hem salvat la vida d'una persona.

Gràcies al jovent de RÀDIO BESALÚ.

Aquesta vegada s'ha batut el nombre de donacions a Besalú. Esperem continuar en aquesta línia i que la propera sigui més alta encara. Tot és qüestió de proposar-s'ho. En el proper Tallafarro (agraïm la seva gentilesa per publicar-ho), farem noves suggerències, avui ja m'he allargat amb excés.

Des d'aquí agraeixo en nom propi i en el de la Germandat a tots els donadors i a tots els qui d'una manera o altra han col·laborat a tan noble causa. Gràcies de tot cor del delegat que sempre estarà amb vosaltres.

Joan «Zafont»

LA BIBLIOTECA

Fa poc fou inaugurada a Besalú una Biblioteca o sala de lectura, de nom Ramon Vidal, que espero i desitjo tingui una durada infinitament més llarga que una anterior que n'existí a la nostra vila.

Era una biblioteca més modesta que no pas l'actual. Endegada com els semblà llavors, en una habitació que sobrava a la Casa de la Vila, en uns prestatges s'hi arregleraren uns quants centenars de llibres de diferents tamany, formes i matèries que serviren durant força mesos (perquè no va durar més el funcionament), per a calmar la sed de lectura que tenia la joventut que s'estava formant en aquell acabament dels anys **cinquanta** i començament dels **seixanta**. Quin era el contingut de matèries d'aquella biblioteca? Hi havia una mica de tot. Hi havia llibres d'Història, de Geografia i també novel·les, llibres de viatges, de mecànica, de càlculs d'aritmètica, de salut, de religió i fins i tot de filosofia per si a algú li venia algun rampell d'aprendre'n. Com també diccionaris i llibres de consulta.

Del que no n'hi havia cap, en principi, era de coses de Catalunya i en català, cosa que no sorprèn massa, donat que en aquell temps que va funcionar, ja sap com estaven les coses de Catalunya i del català en aquella època. El senyor Salvador Vilarrasa (e.p.r.), va regalar a ben poc del començament de funcionar, tots els llibres fins llavors publicats de l'escriptor empordanès Josep Pla, que tingueren molta acceptació. Així va començar el capítol de llibres catalans. També algunes editorials tingueren el bon gust d'enviar llibres i publicacions referents a Catalunya i a les comarques, principalment de Girona.

Fàcilment es pot comprendre com és una habitació petita. En aquesta, tret dels prestatges, escassament hi quedava lloc per a una taula escriptori i no crec que hi hagués cap cadira. El petit espai que podia quedar s'omplia fàcilment amb els que feien cua per a mirar els llibres i escollir-los i després firmar la fitxa corresponent quan arribava el torn.

Perquè la biblioteca funcionava a base de préstecs. Venia el futur lector, donava una ullada per les files de llibres arreglerats, n'escollia un... i esperava pacientment que li arribés el torn perquè li omplissin la fitxa amb les obligacions que tenia respecte i els dies que podia tenir-lo a casa per a llegir-lo.

Val a dir que no s'hagué de cridar l'atenció de ningú sobre el tracte que havia donat al llibre que li havien deixat. Altrament sabia que en cas de malmetre'l li calia comprar-ne un de nou o perdre la condició de lector. Quins foren els lectors? Majoritàriament joves. Encara potser seria millor dir escolars. També n'hi havia de grans, de persones fetes que cercaven recordar coses que havien après i aprendre'n de noves.

D'aquells que ja havien deixat l'escola feia poc no n'hi anaven gaires.

Més aviat servia aquella biblioteca per a fer llavor. Per a sembrar desig de lectura, quins fruits s'haurien de recollir més tard, a mida que anés passant temps.

Desgraciadament no va durar massa anys. Com tantes coses a Besalú s'esvai. Déu vulgui que aquesta actual tingui una felicitat i llarga continuïtat.

Josep Duranton

Sempre que es fa un pas en l'activitat cultural de la Vila és motiu de satisfacció. Hem de tenir molt en compte que l'esforç realitzat, i també els anys d'espera han estat recompensats per l'èxit que està tenint la nostra biblioteca. Per això vagi el nostre agraïment per totes les persones que han col·laborat en la construcció i també per l'Ajuntament i la Xarxa de Biblioteques de la Generalitat.

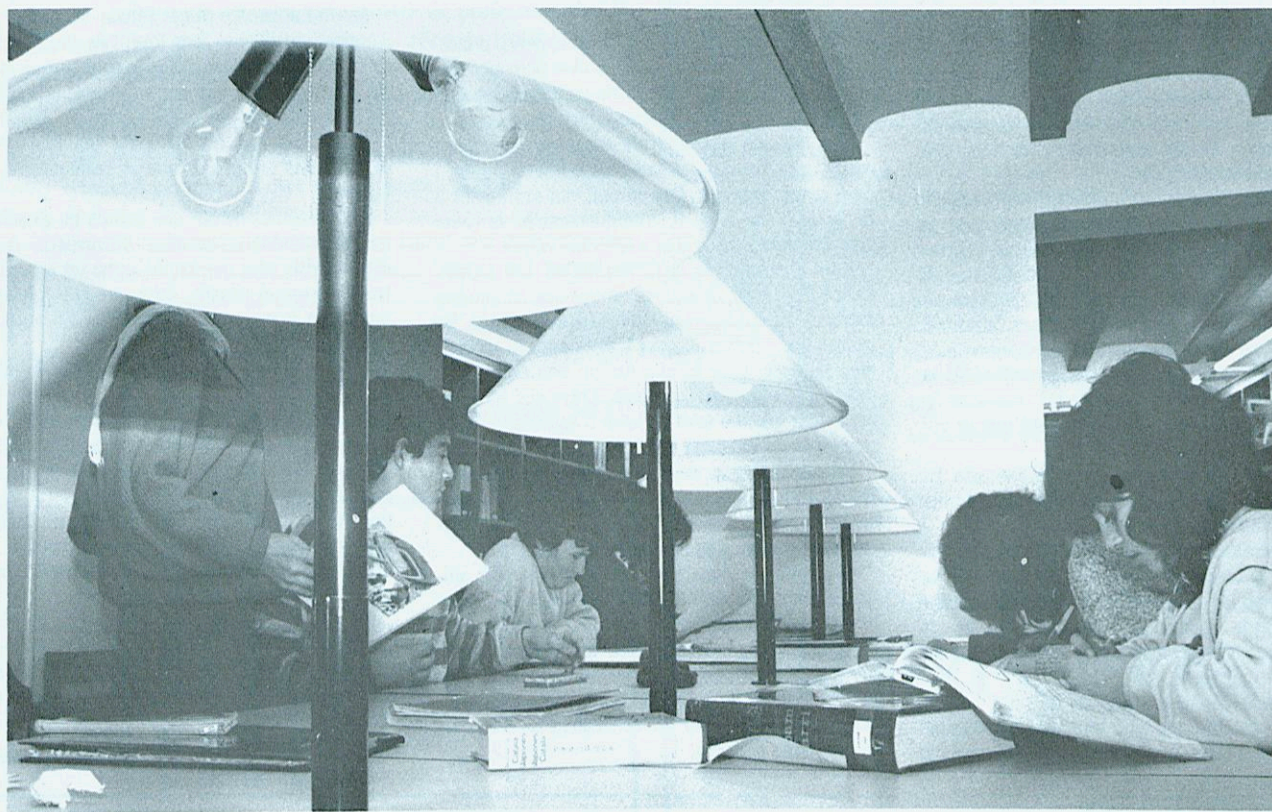
Parlem ara de les normes més transcendents que cal tenir en compte a l'hora de visitar la biblioteca. En primer lloc el silenci; respectant el silenci dels que estan amb nosaltres, aconseguirem llegir sense cap dificultat. És important i bàsic no tornar els llibres als prestatges i deixar-los sobre la taula. La raó de no tornar-los al seu lloc és fàcil d'entendre: la Generalitat porta unes estadístiques dels llibres consultats i prestats, si es deixessin els llibres als prestatges no podríem controlar les consultes fetes aquell dia. Una altra raó és l'ordre que s'ha establert en l'ordenació dels llibres i que és fàcil de desordenar.

Cada llibre porta una fitxa a l'última pàgina. Si volem treure el llibre, ens adrecem a la persona encarregada de la Biblioteca per tal de fer tots els passos pertinents. Si no té fitxa, veurem un rètol a la mateixa pàgina que diu: exclòs de préstec, aquests tipus de llibre són solament de consulta.

Actualment l'horari establert és a les tardes de 5 a 7 els dies laborables, i de 11 a 13 del migdia els dissabtes.

La Biblioteca és totalment gratuïta, no per això hem de deixar de cuidar-la ja que la base del funcionament està en el tracte que rebem els llibres i en la nostra assistència. Si li donem la importància que es mereix, crec que aconseguirem conservar-la i enriquir-nos; la duplicitat val un esforç, no us sembla?

Mari Fauró

GANES DE TOCAR L'ORGUE

Deuen ser ganes de tocar l'orgue, això d'aprofitar l'arribada d'un any que en diuen Internacional de la Pau, perquè el govern que vice-presideix un polític que es diu Guerra, porti el país cap al referèndum per la permanència o no a l'OTAN.

Aquest sí que és un país ben desgraciat. O potser també són ganes de tocar l'orgue, perquè això que n'hi hagin uns que arriben al govern amb majoria absoluta dient NO a l'OTAN, ara al cap d'un temps diuen SÍ, i el que és més fotut és que ens vulguin fer còmplices de la seva hipocresia, pretenint que tots nosaltres també diem SI. Però no, tots nosaltres hem ocupat despatxos de ministeris, per tant, no tenim prou coneixements de causa per a capgirar radicalment la nostra opinió.

I, sí que són ganes de tocar l'orgue, perquè això de l'OTAN, per més que es vulgui dissimular és una qüestió militar o militarista, ja no ho sé si per tenir-los quietos i collats o per dotar-los d'aquell esperit de grandesa que pobrets... El que si sé, és que a tots plegats ens costa un dineral mantenir una infraestructura militar, dins o fora de l'OTAN, que al cap i a la fi, no ens serveix de ben res, tot i que segons ens diuen, entrar a l'OTAN suposaria estalviar uns diners que hauriem de desembossar per a «mantenir» la neutralitat.

També són ganes de tocar l'orgue. En aquests moments, mantenir la infraestructura militar, ens suposa un desembossament, diuen, d'uns mil milions de pessetes diaris, és a dir, el que suposaria comprar diàriament mil orgues com la que es va estrenar la Nit de Nadal a l'església de Sant Pere. Déu me'n guard de gastar més. Haurem d'anar cap a l'OTAN a estalviar, i ja veurem que quan torni a glaçar, nevar o quan el vent bufi massa fort, tornarem a tenir sort dels avions del «proyecto FACA del ministre Serra», que varen contribuir molt i molt a l'hora d'obrir el pas per la Jonquera al reguitzell de camions que al Governador Civil de Girona se li varen afegir darrera de la màquina lleva-neus. I què me'n dieu de la decisiva intervenció de la «División acorazada Brunete», que amb els seus tancs va ser capaç d'arribar a la República a dur queviures als aïllats per la neu. I, no parlem del nombre de pales de mà que disposa l'exèrcit que va poder substituir els CETME reglamentaris dels pobres soldats, els quals es veuen obligats a fer la mili i que quan neva els fan sortir als carrers a netejar-los (no sé si a cops de culates).

És el que diem, són ganes de tocar l'orgue, però el que empipa més de tot, és que aquesta orgue que volen tocar alguns, l'haguem de pagar entre tots i a l'hora de la veritat, ja veiem perquè serveix. Aquests que ens volen fer dir SI a l'OTAN, els que aquest SI ja el tenen assumit i ara prediquen l'abstenció i a aquells que no diuen res i sense preguntar-ho ja ens hi varen posar, els hem de donar una resposta en forma de botifarra, i si el que volen és tocar l'orgue, que prenguin l'exemple de la Parròquia, obrir una col·lecta popular i... a tocar i que ens deixin tranquils als que no estem d'orgues. Ara, que després no ens vinguin també amb l'orgue de que entre tots els contribuents hem de pagar als músics dels oficis solemnes de les diades de Sant Prim i de Sant Vicenç.

Fidel Balés i Juanola

Sobre el repartiment de la revista

Sovint «Tallafarro» ha rebut queixes per la distribució deficient de la revista, doncs sembla ser que no sempre arriba a totes les cases. La majoria han estat queixes formulades de viva veu pels afectats a algun membre de l'equip, i fins i tot, s'han reflexat en alguns escrits per la mateixa revista (números 9 i 12).

Som conscients del problema i estem intentant arreglar-lo. I creiem que la millor solució seria la de trobar persones que, voluntàriament, ens fessin el repartiment pels barris o carrers on visquin. D'aquesta manera assegurariem que la revista arribés a cada casa. De moment ja hem trobat gent disposada a passar-la per la carretera (president Lluís Companys), carrer Vilarrobau, Racolta, grup del Dolors i pisos de la Piscina. Com veieu encara queden molts carrers i llocs per cobrir: Can Camps, centre del poble, els altres pisos... Si algú que visqui en aquests llocs està disposat a ajudar-nos (són

6 cops a l'any) li agrairem molt que ens ho faci saber.

De totes maneres si, per la raó que fos, d'aquí endavant algú no rep «Tallafarro» podrà passar a recollir-lo a la Biblioteca.

A finals d'aquest any tenim la intenció de confeccionar unes cobertes per a poder fer un primer volum amb els números dels tres primers anys. Per aquesta raó a qui li interessi aquesta possibilitat, li convé anar guardant tots els números.

Aprofitem l'avinentsa d'aquesta nota per recordar-vos que el finançament de la revista és possible gràcies a les subvencions de l'Ajuntament, la Diputació i publicitat. Malgrat això tirem endavant fent equilibris (més o menys com tothom). Si bé com ja sabeu, la revista és **totalment gratuïta** encara que, en part l'esteu pagant a través dels diners que ens arriben de l'Ajuntament, **qualsevol aportació econòmica que vulgueu fer-nos serà molt ben rebuda** i ens estalviarà més d'un mal de cap (Caixa d'Estalvis Provincial 501/6).

Tallafarro

Dedicat a tota aquella gent que té la sort de no viatjar en autobús diàriament

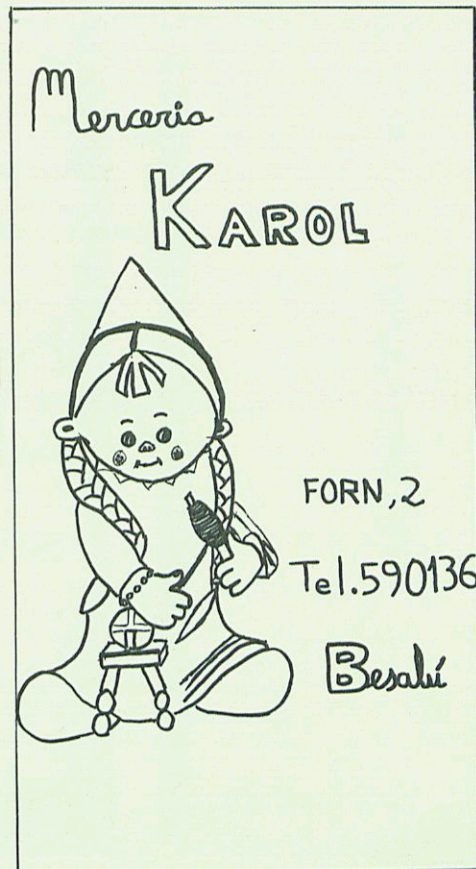
Quan veus a l'horitzó arribar el bus, després de tenir preparades les 33 pessetes l'una al cim de l'altra, perquè sinó de tant en tant trobes algun xòfer que arrufa el nas; fas una gran inspiració d'aire, no dic d'aire pur, perquè hauries d'anar molt lluny a cercar-lo, però sí d'aire, perquè entraràs a dins del que serà per tú durant deu minuts una sauna de bafus olorosos i no tant olorosos.

Només has pujat els primers esglaons ja se sent aquella mena d'olor d'una barreja que va des del sabó -d'oferta del Super- a l'aigua de colònia de granel, passant pel perfum Tabú que penetra dins teu i que després del cafè amb llet de l'esmorzar obliga a obrir la finestra, si és que per alguna d'aquelles casualitats del món, no està espatllada o no hi ha cap iaia que està molt refredada i et prega amablement si pots tancar-la.

De fet però, aquests olors comercials mai ofenen tant com les personals, perquè en aquest tema si que val més no ficar-s'hi, si és que no tens la desgraciada sort de no trobar res més a que aferrar-te que una trista anella que penja d'una barra travessera de l'autobús, i a més al costat teu, o millor dit a la trista distància de cinc dits tens una desafiant axilla abrigada per un jersei de coll de cigne, un jersei d'aquells que s'aferra al cos de l'home, com jo a l'anella si no vull anar amunt i avall, amb els sotracs d'aquest bon senyor de xòfer, que sembla que pateixi el mal de sant Victor, doncs amb aquests cops d'embragatge vaig rebotint de l'esmentada aixella amb la seva personal olor, a la testa d'una senyora no menys esgarrifosa que m'arriba a sota el nas i m'obliga a pensar quin és el color veritable dels seus cabells, si el ros de la base del monyo o el negre de la ratlla del mig. I amb totes aquestes divagacions, han passat els deu minuts i si tinc sort d'arribar al timbre, que de fet ja no el podien posar més amunt, baixaré d'aquest ditxós autobús intentant no passar massa arran de les panxes o d'altres parts davanteres de les senyores, i sortejant obstacles de tota mena, des de cabassos a

escumbres i de carteres d'executiu a bastons, baixaré al carrer i hauré de refer-me una estona perquè d'aquí cinc minuts, veuré a l'horitzó arribar l'altre autobús i després de... bé, ja sabeu la història.

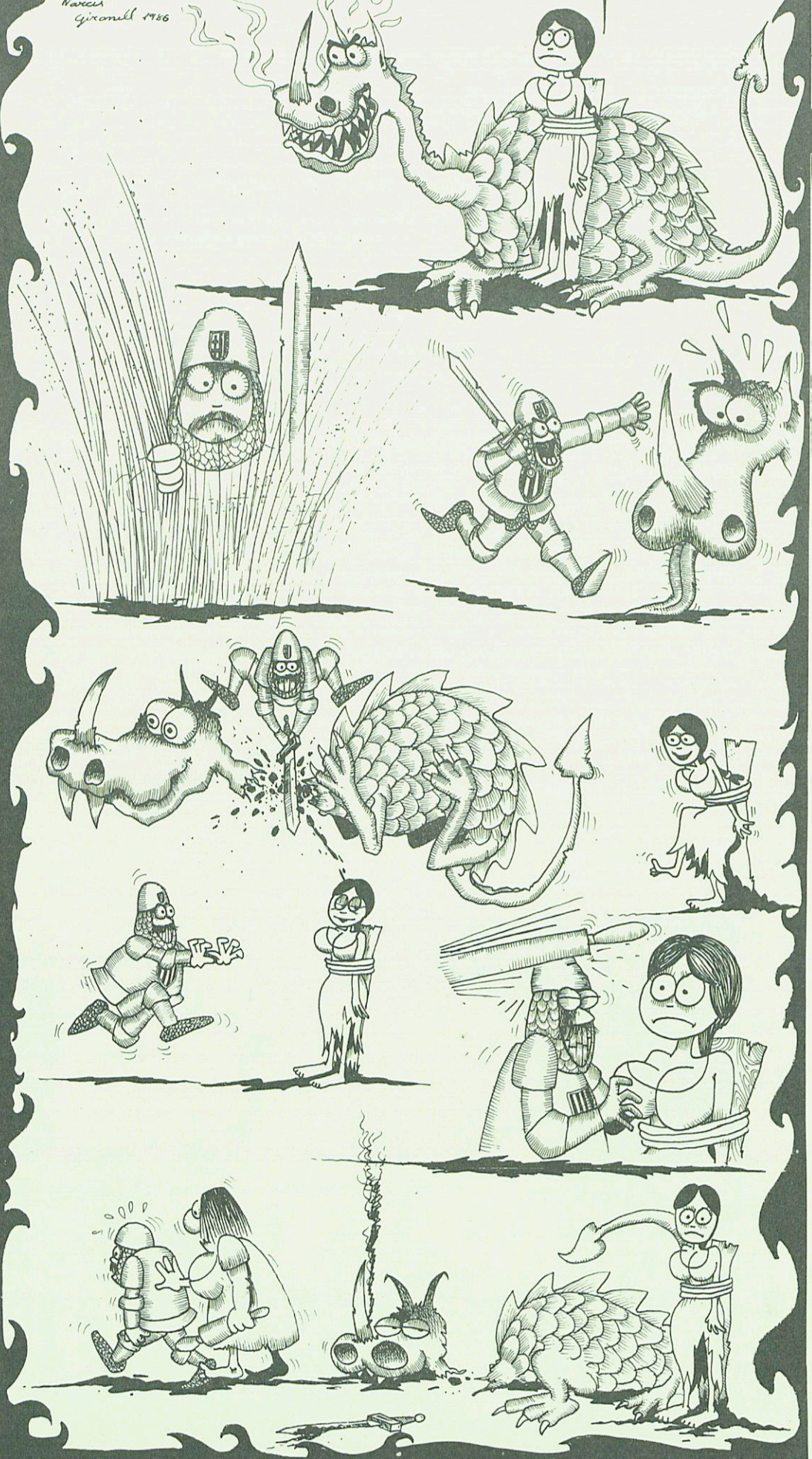
Núria Pons i Portas

el comte tallaferro

© Narcís Gironell 1986

Ha col·laborat en aquest número:

CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL